

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

2120

Na temelju članka 19. stavka 3. i članka 35. stavka 2. Zakona o biljnom zdravstvu (»Narodne novine«, br. 75/05), ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva donosi

PRAVILNIK

O UNOŠENJU ILI PREMJEŠTANJU ŠTETNIH ORGANIZAMA, BILJA, BILJNIH PROZVODA I DRUGIH NADZIRANIH PREDMETA NAMIJENJENIH ZA POKUSE I ZNANSTVENE SVRHE ILI ZA POTREBE SORTNE SELEKCIJE

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Pravilnika

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju uvjeti koji moraju biti ispunjeni pri unošenju ili premještanju štetnih organizama, bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta čije je unošenje i premještanje zabranjeno, osim ako su namijenjeni za pokuse i znanstvene svrhe ili za potrebe sortne selekcije, sadržaj zahtjeva za izdavanje dopuštenja za obavljanje istraživačke djelatnosti i način izdavanja dopuštenja, sadržaj zahtjeva za izdavanje dopuštenja za unošenje ili premještanje štetnih organizama, bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta i način izdavanja dopuštenja, uvjeti koje institucije moraju ispunjavati za obavljanje istraživačke djelatnosti, te obrazac prethodne suglasnosti pri unošenju ili premještanju štetnih organizama, bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta.

Značenje izraza

Članak 2.

Izrazi koji se rabe u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Institucije* su pravne osobe koje obavljaju znanstvenoistraživačku djelatnost ili obavljaju poslove zdravstvene zaštite bilja ili priznavanja sorti poljoprivrednog bilja.
2. *Istraživačke djelatnosti* jesu djelatnosti koje se obavljaju za pokuse i znanstvene svrhe ili za potrebe sortne selekcije.
3. *Materijal* su:
  - štetni organizmi navedeni u Popisu I. i II.,
  - bilje, biljni proizvodi i drugi nadzirani predmeti navedeni u Popisu III. i
  - bilje, biljni proizvodi i drugi nadzirani predmeti navedeni u Popisu IV.,čije je unošenje i premještanje dopušteno radi obavljanja istraživačkih djelatnosti uz

ispunjavanje propisanih uvjeta.

4. *Popisi I., II., III., IV. i V.* jesu popisi iz Priloga 1. do 5. Pravilnika o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama (»Narodne novine«, br. 74/06)

Druge vrste štetnih organizama

Članak 3.

Odredbe ovoga Pravilnika odnose se i na druge vrste štetnih organizama koji nisu navedeni u Popisima iz članka 2. točke 3. alineje 1. ovoga Pravilnika, ako postoji opasnost za zdravstveno stanje bilja na teritoriju Republike Hrvatske.

II. UNOŠENJE I PREMJEŠTANJE MATERIJALA

Uvjeti

Članak 4.

(1) Materijal namijenjen obavljanju istraživačkih djelatnosti mogu unositi i premještati institucije kojima je nadležna uprava izdala:

- rješenje o dopuštenju za obavljanje istraživačke djelatnosti na materijalu i
- rješenje o dopuštenju za unošenje ili premještanje materijala.

(2) Materijal koji se unosi ili premješta radi obavljanja istraživačke djelatnosti mora pregledati fitosanitarni inspektor i mora ga pratiti prethodna suglasnost iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika.

(3) Kad se unutar Republike Hrvatske premješta materijal koji sadrži bilje, biljne proizvode ili druge nadzirane predmete navedene u Popisu V. dijelu A, mora ga uz prethodnu suglasnost iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika pratiti i biljna putovnica izdana na temelju fitosanitarnog pregleda obavljenog u skladu sa člankom 23. Zakona o biljnom zdravlju (u daljnjem tekstu: Zakon), kojom se potvrđuje da to bilje, biljni proizvodi ili drugi nadzirani predmeti udovoljavaju odredbama propisanim Zakonom, osim onima koje se odnose na štetne organizme za koje je izdano rješenje o dopuštenju obavljanja istraživačke djelatnosti.

(4) Biljna putovnica za materijal iz stavka 3. ovoga članka mora sadržavati sljedeću izjavu: »Materijal se premješta u skladu s Pravilnikom o unošenju ili premještanju štetnih organizama, bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta namijenjenih za pokuse i znanstvene svrhe ili za potrebe sortne selekcije.«

(5) Kad se u Republiku Hrvatsku unosi materijal koji sadrži bilje, biljne proizvode ili druge nadzirane predmete navedene u Popisu V. dijelu B, mora ga uz prethodnu suglasnost iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika pratiti i fitosanitarni certifikat, kojim se potvrđuje da to bilje, biljni proizvodi ili drugi nadzirani predmeti udovoljavaju odredbama propisanim Zakonom, osim onima koje se odnose na štetne organizme za koje je izdano rješenje o dopuštenju obavljanja istraživačke djelatnosti.

(6) U fitosanitarnom certifikatu koji prati materijal iz stavka 5. ovoga članka, u rubrici »Dopunska izjava«, mora biti upisana sljedeća izjava: »Materijal se unosi u skladu s Pravilnikom o unošenju ili premještanju štetnih organizama, bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta namijenjenih za pokuse i znanstvene svrhe ili za potrebe sortne selekcije.«

III. DOPUŠTENJE ZA OBAVLJANJE ISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI NA MATERIJALU

Uvjeti

Članak 5.

- (1) Opći uvjeti koje mora ispunjavati institucija za obavljanje istraživačke djelatnosti na materijalu navedeni su u Prilogu 1., dijelu A, koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.
- (2) Za obavljanje istraživačke djelatnosti na određenom materijalu institucija mora ispunjavati i posebne uvjete navedene u Prilogu 1., dijelu B, koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

Zahtjev

Članak 6.

- (1) Institucije koje namjeravaju obavljati istraživačke djelatnosti na materijalu moraju nadležnoj upravi podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o dopuštenju za obavljanje istraživačke djelatnosti na materijalu.
- (2) U zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka moraju biti navedeni:
- podaci o podnositelju zahtjeva (naziv i adresa),
  - ime i prezime odgovorne osobe za obavljanje istraživačke djelatnosti na materijalu,
  - adresa i opis određenih mjesta na kojima su osigurani karantenski uvjeti i, kada je to potrebno, mjesta testiranja,
  - podaci o znanstvenoj i stručnoj osposobljenosti osoblja koje će provoditi istraživačke djelatnosti,
  - podaci o vrsti materijala namijenjenih istraživanju.

Izdavanje rješenja

Članak 7.

- (1) Na temelju zahtjeva iz članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika nadležna uprava izdaje rješenje o dopuštenju obavljanja istraživačke djelatnosti na materijalu pod uvjetom da je fitosanitarni inspektor inspekcijskim pregledom utvrdio da institucija ispunjava opće uvjete navedene u Prilogu 1., dijelu A ovoga Pravilnika.
- (2) Utvrdi li se inspekcijskim pregledom da više nisu ispunjeni opći uvjeti navedeni u Prilogu 1., dijelu A ovoga Pravilnika, nadležna će uprava poništiti rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

IV. DOPUŠTENJE ZA UNOŠENJE ILI PREMJEŠTANJE MATERIJALA I PRETHODNA SUGLASNOST

Zahtjev

Članak 8.

- (1) Institucije koje imaju rješenje o dopuštenju za obavljanje istraživačke djelatnosti iz članka 7. stavka 1. ovoga Pravilnika moraju nadležnoj upravi podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja

o dopuštenju za unošenje ili premještanje materijala prije svakog unošenja materijala u Republiku Hrvatsku ili premještanja unutar Republike Hrvatske odnosno unošenja u određena zaštićena područja ili premještanja unutar njih.

(2) U zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka moraju se osim podataka iz članka 6. stavka 2. ovoga Pravilnika navesti i sljedeći podaci:

- znanstveni naziv materijala, uključujući i naziv štetnog organizma, kada je to potrebno,
- vrsta materijala,
- količina materijala,
- mjesto podrijetla materijala, ako se materijal unosi iz trećih zemalja potrebno je zahtjevu priložiti odgovarajuću potvrdu o podrijetlu materijala,
- trajanje, opseg i ciljevi predviđenih istraživačkih djelatnosti, uključujući sažetak i opis poslova,
- mjesto prvog skladištenja ili prve sadnje materijala nakon službeno odobrenog puštanja,
- predložena metoda uništenja ili tretiranja materijala nakon završetka dopuštenih istraživačkih djelatnosti,
- predloženo mjesto ulaska za materijal koji se namjerava unositi iz trećih zemalja.

Izdavanje rješenja

Članak 9.

(1) Na temelju zahtjeva iz članka 8. stavka 1. ovoga Pravilnika nadležna uprava izdaje rješenje o dopuštenju za unošenje ili premještanje materijala ako je utvrđeno da institucija ispunjava posebne uvjete navedene u Prilogu 1., dijelu B ovoga Pravilnika.

(2) Kada je to potrebno, prije izdavanja rješenja iz stavka 1. ovoga članka, fitosanitarni inspektor obavlja inspekcijski pregled.

(3) Utvrđi li se inspekcijskim pregledom da nisu ispunjeni uvjeti navedeni u Prilogu 1., dijelu B ovoga Pravilnika, nadležna će uprava poništiti dopuštenje iz stavka 1. ovoga članka.

Prethodna suglasnost

Članak 10.

(1) Prije svakog unošenja materijala u Republiku Hrvatsku ili njegova premještanja unutar Republike Hrvatske, odnosno unošenja u određena zaštićena područja ili premještanja unutar njih, nadležna uprava na temelju zahtjeva iz članka 8. stavka 1. ovoga Pravilnika, uz rješenje iz članka 9. stavka 1. ovoga Pravilnika, izdaje i prethodnu suglasnost za unošenje ili premještanje materijala.

(2) Obrazac prethodne suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka tiskan je u Prilogu 2. ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio, a tiska se i ispunjava na hrvatskom ili engleskom jeziku.

V. OBVEZE INSTITUCIJA

Prijevoz materijala

Članak 11.

Institucije moraju osigurati da se materijal tijekom unošenja ili premještanja drži u karantenskim uvjetima i odmah preveze na mjesto navedeno u zahtjevu iz članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika.

Obavljanje istraživačke djelatnosti na materijalu

Članak 12.

Institucije su obvezne tijekom obavljanja istraživačke djelatnosti osigurati karantenske uvjete navedene u Prilogu 1., dijelu A i B ovoga Pravilnika.

Puštanje iz karantene

Članak 13.

(1) Iz karantene se može pustiti samo materijal iz članka 2. točke 3. alineje 2. i 3. ovoga Pravilnika. Taj se materijal može pustiti samo uz dopuštenje nadležne uprave, a na temelju inspeksijskog zapisnika o ispunjavanju uvjeta iz stavka 2. odnosno 3. ovoga članka (u daljnjem tekstu: službeno odobreno puštanje). Prije službeno odobrenog puštanja materijal mora biti podvrgnut karantenskim mjerama, uključujući i testiranja, te mora biti potvrđeno da nije zaražen štetnim organizmima navedenim u Popisima iz članka 2. točke 3. alineje 1. ovoga Pravilnika.

(2) Karantenske mjere, uključujući i testiranja obavlja stručno osposobljeno osoblje institucije, a provode se u skladu s odredbama navedenim u Prilogu 3. koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio, za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete navedene u tom Prilogu.

(3) U slučajevima kada se u istraživačkoj djelatnosti upotrebljava materijal za koji nisu propisane karantenske mjere iz stavka 2. ovoga članka, nadležna uprava odlučuje o karantenskim mjerama i testiranjima koje je potrebno provesti.

(4) Bilje, biljni proizvodi i drugi nadzirani predmeti na kojima se utvrdi prisustvo štetnih organizama iz stavka 1. ovoga članka moraju se nakon provođenja karantenskih mjera uništiti ili podvrgnuti odgovarajućem tretiranju radi sprječavanja daljnjeg širenja štetnih organizama. To se odnosi i na sve drugo bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete koji su bili s njima u dodiru ili postoji mogućnost da su zaraženi. U tom se slučaju primjenjuju odredbe članka 14. ovoga Pravilnika.

Uništenje i tretiranje materijala

Članak 14.

(1) Nakon završetka obavljanja dopuštenih istraživačkih djelatnosti, institucije su obvezne materijal koji nije namijenjen službeno odobrenom puštanju iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika (uključujući i štetne organizme) te sav materijal za koji je utvrđeno da je tijekom istraživačke djelatnosti zaražen uništiti, sterilizirati ili tretirati na način koji odredi nadležna uprava. Navedene mjere moraju se provesti i na svem drugom bilju, biljnim proizvodima i drugim nadziranim predmetima koji su bili u dodiru s tim materijalom ili su mogli biti zaraženi štetnim organizmima.

(2) Posjedi i objekti u kojima su se obavljale dopuštene istraživačke djelatnosti na materijalu iz stavka 1. ovoga članka moraju se prema potrebi sterilizirati ili očistiti na način koji odredi nadležna uprava.

Izvjешćivanje

Članak 15.

Osoba odgovorna za obavljanje dopuštene istraživačke djelatnosti na materijalu obvezna je odmah izvijestiti nadležnu upravu u slučaju:

- zaraze materijala štetnim organizmima koji nisu navedeni u Popisima iz članka 2. točke 3, alineje 1. i članka 3. ovoga Pravilnika, a koji su otkriveni tijekom istraživanja,
- nenamjernog ispuštanja štetnih organizama iz prvog podstavka ovoga članka.

Vođenje evidencije

Članak 16.

Institucije moraju voditi evidenciju o:

- prispjeću materijala u objekt, uključujući vrijeme i mjesto dolaska te vrstu i količinu prispjelog materijala,
- postupcima u vrijeme obavljanja istraživačke djelatnosti, njihovu trajanju i završetku,
- službeno odobrenom puštanju materijala, uključujući vrijeme i mjesto puštanja te vrstu i količinu puštenog materijala,
- uništenju materijala, uključujući vrijeme, mjesto i način uništenja te vrstu i količinu uništenog materijala.

VI. NADLEŽNOSTI

Inspekcijski nadzor

Članak 17.

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Pravilnika provodi fitosanitarna inspekcija.
- (2) Nadzor nad dopuštenim istraživačkim djelatnostima obavlja se povremenim inspekcijskim pregledima kojima fitosanitarni inspektor provjerava poštuju li institucije odredbe ovoga Pravilnika.

Vođenje evidencije

Članak 18.

Nadležna uprava vodi posebnu evidenciju o:

- količini materijala čije je unošenje i premještanje dopušteno,
- svakoj zarazi materijala štetnim organizmima koja se utvrdi tijekom provedbe karantenskih mjera, uključujući pokuse iz Priloga 3. ovoga Pravilnika.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prethodna suglasnost

Članak 19.

Od dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji, za premještanje materijala koji je podrijetlom iz druge države članice Europske unije, prethodnu suglasnost iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika mora ovjeriti službeno tijelo nadležno za zaštitu bilja države članice iz koje materijal potječe.

Unošenje iz trećih zemalja

Članak 20.

Do dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji unošenjem iz trećih zemalja smatra se unošenje iz svih zemalja, a od dana pristupa Europskoj uniji unošenje iz zemalja koje nisu članice Europske unije.

Premještanje

Članak 21.

Do dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji premještanjem se smatra premještanje unutar Republike Hrvatske, a od dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji premještanje unutar teritorija Europske unije.

Biljna putovnica

Članak 22.

Od dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji, u slučaju kad se mjesto s karantenskim uvjetima nalazi u drugoj državi članici Europske unije, biljna se putovnica izdaje samo na temelju informacija o dopuštenju za obavljanje istraživačke djelatnosti, koje se dobivaju od države članice Europske unije, odgovorne za izdavanje dopuštenja za obavljanje istraživačke djelatnosti i jamstva da će se tijekom premještanja biti ispunjeni karantenski uvjeti.

Zaštićena područja

Članak 23.

Odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na zaštićena područja primjenjuju se od dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Izvješćivanje

Članak 24.

(1) Od dana pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji nadležna uprava izvješćuje druge države članice Europske unije i Europsku komisiju o:

- karantenskim mjerama i testiranjima iz članka 13. stavka 3. ovoga Pravilnika,
- evidencijama iz članka 18. ovoga Pravilnika.

(2) Izvješćivanje iz stavka 1. ovoga članka obavlja se svake godine, najkasnije do 1. rujna za prošlo jednogodišnje razdoblje, koje završava 30. lipnja.

Propis koji prestaje važiti

Članak 25.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati karantenski objekti za provjeru zdravstvenog stanja bilja («Narodne novine«, 53/91).

Stupanje Pravilnika na snagu

Članak 26.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. siječnja 2008. godine.

Klasa: 011-02/07-01/45

Urbroj: 525-01-07-1

Zagreb, 26. lipnja 2007.

Ministar
poljoprivrede, šumarstva i
vodnoga gospodarstva
Petar Čobanković, v. r.

PRILOG 1.

UVJETI ZA OBAVLJANJE ISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI NA MATERIJALU

DIO A

OPĆI UVJETI

Uvjeti kojima moraju udovoljavati institucije da bi im se izdalo rješenje u skladu sa člankom 7. stavkom 1.:

1. znanstvena i stručna osposobljenost osoblja koje će provoditi istraživačke djelatnosti mora odgovarati tipu istraživačke djelatnosti;
2. karantenski uvjeti na posjedima i objektima, na mjestima gdje će se obavljati istraživačke djelatnosti moraju jamčiti siguran rad s materijalom, tako da štetni organizmi ostanu u karanteni te da ne postoji opasnost od njihovog širenja, što uključuje:
  - fizičko odvajanje od sveg drugog bilja ili štetnih organizama, uzimajući u obzir i kontrolu vegetacije okolnog područja,
  - imenovanje osobe za kontakt, odgovorne za istraživačke djelatnosti,
  - ograničenje pristupa posjedima, objektima, i okolnom području, osim imenovanom osoblju,
  - odgovarajuću identifikaciju posjeda i objekta navođenjem vrste istraživačke djelatnosti i odgovornog osoblja,
  - vođenje registra obavljenih istraživačkih djelatnosti i priručnika radnih postupaka uključujući i postupke u slučaju nenamjernog ispuštanja štetnog organizma iz karantene,
  - odgovarajuće sigurnosne i alarmne sustave,
  - odgovarajuće mjere kontrole radi sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma unutar prostora,
  - nadzirane postupke uzorkovanja i prenošenja materijala između posjeda i objekata,
  - nadzirano zbrinjavanje otpada, tla i vode, ako je to potrebno,
  - odgovarajuće higijenske i dezinfekcijske postupke za osoblje, zgrade i opremu,

- odgovarajuće postupke i objekte za zbrinjavanje materijala,
- odgovarajuće objekte i postupke za indeksiranje (uključujući testiranja).

DIO B

POSEBNI UVJETI

Uvjeti kojima moraju udovoljavati institucije da bi im se izdalo rješenje u skladu sa člankom 9. stavkom 1.:

1. opseg i ciljevi istraživačke djelatnosti za koje se materijal unosi ili premješta, moraju biti u skladu s konceptom pokusne i znanstvene svrhe ili za potrebe sortne selekcije,
2. količina materijala mora biti ograničena na količinu koja je dostatna za izvođenje dopuštenih istraživačkih djelatnosti i ne smije prelaziti količinu koja je bila određena na osnovi raspoloživih karantenskih objekata;
3. za svaku djelatnost navedenu u zahtjevu iz članka 6. stavka 1. nadležna uprava utvrđuje opasnost od širenja štetnih organizama koji se drže u karantenskim uvjetima, uzimajući u obzir vrstu materijala i predviđene istraživačke djelatnosti, biologiju štetnog organizma, način njegova širenja, interakcije s okolinom i drugim važnim čimbenicima vezanim uz opasnost koja se odnosi na materijal. Na temelju procjene opasnosti, nadležna uprava određuje koje je od navedenih karantenskih mjera potrebno provesti s obzirom na vrstu materijala i njegovu specifičnu biologiju i epidemiologiju, te s obzirom na dopuštene istraživačke djelatnosti:
  - čuvanje u objektima u koje je pristup osoblju moguć kroz dvostruka vrata,
  - čuvanje pod negativnim zračnim tlakom,
  - čuvanje u zaštićenim posudama s odgovarajućom veličinom otvora za zrak i drugim barijerama, npr. vodena barijera za grinje; zatvorene posude napunjene zemljom za nematode; električne klopke za kukce,
  - čuvanje materijala odvojeno od drugih štetnih organizama i materijala (npr. gnojiva s virusima, domaćina materijala),
  - čuvanje materijala za uzgoj u komorama za uzgoj s odgovarajućom manipulacijskom opremom,
  - sprječavanje križanja štetnih organizama s autohtonim sojevima ili vrstama,
  - izbjegavanje održavanja trajnih kultura štetnih organizama,
  - čuvanje u uvjetima kojima se strogo kontrolira razmnožavanje štetnih organizama, npr. u režimu okoline koji sprječava pojavu dijapauze,
  - čuvanje na način kojim se sprječava širenje propagulama (dijelovi živih organizama kojima se oni razmnožavaju, čuvaju ili šire), npr. treba izbjeći zračna strujanja,
  - postupke za provjeravanje čistoće kulture štetnih organizama, radi isključenja prisutnosti parazita ili drugih štetnih organizama,
  - odgovarajuće nadzorne programe za materijal radi uklanjanja mogućih vektora štetnih organizama,
  - za istraživačke djelatnosti in vitro, rad s materijalom u sterilnim uvjetima: opremljenost laboratorija za izvođenje sterilnih postupaka i održavanje sterilnih uvjeta,
  - čuvanje štetnih organizama koji se šire vektorima u uvjetima koji sprječavaju širenje tim vektorima, npr. nadziranom veličinom otvora, zatvaranjem zemlje u posude,
  - sezonska izolacija, tako da se istraživačka djelatnost provodi u vrijeme male opasnosti za zdravlje bilja.

PRILOG 2.

PRETHODNA SUGLASNOST

PRILOG 3.

KARANTENSKE MJERE, UKLJUČUJUĆI TESTIRANJE MATERIJALA NAMIJENJENOG PUŠTANJU IZ KARANTENE

DIO A

Karantenske mjere za određeno bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete navedene u Popisu III.

Odjeljak I: Bilje Citrus L., *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.* i njegovi križanci, isključujući plodove i sjeme

1. Biljni materijal podvrgava se određenim terapijskim postupcima, koji su propisani u Tehničkim uputama FAO/IPGRI, a dostupni su u nadležnoj upravi.

2. Biljni materijal nakon terapijskih postupaka provedenih u skladu s točkom 1. ovoga odjeljka, u potpunosti podliježe postupku indeksiranja. Sav biljni materijal, uključujući i bilje za indeksiranje, čuva se u odobrenim objektima, u karantenskim uvjetima navedenim u Prilogu 1. Biljni materijal, namijenjen službeno odobrenom puštanju, čuva se u uvjetima koji ubrzavaju normalan ciklus vegetativnog rasta. Na njemu se obavlja vizualni pregled radi otkrivanja znakova nazočnosti štetnih organizama uključujući i sve štetne organizme navedene u Popisu I. i II. i to u odgovarajuće vrijeme, po njihovu prispijeću i kasnije tijekom postupaka indeksiranja.

3. Za namjene određene u točki 2. ovoga odjeljka biljni se materijal indeksira na štetne organizme (ispitivanjem i identificiranjem) sljedećim postupcima:

(a) Za ispitivanje se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori uključujući *Citrus sinensis* (L.) Osbeck, *C. aurantifolia* Christm. Swing, *C. medica* L., *C. reticulata* Blanco i *Sesamum* L., radi otkrivanja najmanje jednog od sljedećih štetnih organizama:

- Citrus greening bacterium,
- Citrus variegated chlorosis,
- Citrus mosaic virus,
- Citrus tristeza virus (svi izolati),
- Citrus vein enation woody gall,
- Leproza,
- Psoroza koja se prenosi prirodnim putem,
- *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli & Gikashvili,
- Satsuma dwarf virus,
- *Spiroplasma citri* Saglio et al.,
- Tatter leaf virus,
- Witches' broom (MLO),
- *Xanthomonas campestris* (svi sojevi patogeni za rod Citrus)

(b) Za bolesti kao što su palež i paleži slične bolesti za koje ne postoje kratkoročni postupci indeksiranja, mora se na biljnom materijalu nakon prispijeća obaviti cijepljenje izdanaka na podlogu uzgojenu na sterilnoj kulturi, kao što je propisano u Tehničkim uputama FAO/IPGRI, i tako uzgojeno bilje mora biti podvrgnuto terapijskom postupku iz točke 1. ovoga odjeljka.

4. Biljni materijal, vizualno pregledan u skladu s točkom 2. ovoga odjeljka, na kojem su primijećeni znakovi bolesti / ili nazočnosti štetnih organizama, bit će predmet istraživanja uključujući ako je potrebno i testiranja, da bi se čim prije determinirao uzročnik primijećenih znakova.

Odjeljak II: Bilje *Cydonia* Mill., *Malus* Mill., *Prunus* L. i *Pyrus* L. te njihovi križanci, *Fragaria* L., namijenjeno sadnji, isključujući sjeme

1. Biljni materijal podvrgava se određenim terapijskim postupcima, koji su propisani u Tehničkim uputama FAO/IPGRI, a dostupni su u nadležnoj upravi.

2. Biljni materijal nakon terapijskih postupaka, provedene u skladu s točkom 1. ovoga odjeljka, u potpunosti podliježe postupku indeksiranja. Sav biljni materijal, uključujući i bilje za indeksiranje, čuva se u odobrenim objektima, u karantenskim uvjetima navedenim u Prilogu 1. Biljni materijal, namijenjen službeno odobrenom puštanju, čuva se u uvjetima koji ubrzavaju normalan ciklus vegetativnog rasta. Na njemu se obavlja vizualni pregled radi otkrivanja znakova nazočnosti štetnih organizama uključujući i sve štetne organizme navedene u Popisu I. i II., i to u odgovarajuće vrijeme, po njihovu prispjeću i kasnije tijekom postupaka indeksiranja.

3. Za namjene određene točkom 2. ovoga odjeljka biljni se materijal indeksira na štetne organizme (ispitivanjem i identificiranjem) sljedećim postupcima:

(a) Za *Fragaria* L.

Bez obzira na zemlju podrijetla biljnog materijala, pri testiranju se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori, uključujući *Fragaria vesca*, *F. virginiana* i *Chenopodium* spp., radi otkrivanja najmanje jednog od sljedećih štetnih organizama:

- Arabis mosaic virus,
- Raspberry ringspot virus,
- Strawberry crinkle virus,
- Strawberry latent »C« virus,
- Strawberry latent ringspot virus,
- Strawberry mild yellow edge virus,
- Strawberry vein banding virus,
- Strawberry witches' broom mycoplasma,
- Tomato black ring virus,
- Tomato ringspot virus,
- *Colletotrichum acutatum* Simmonds,
- *Phytophthora fragariae* Hickman var. *fragariae* Wilcox & Duncan,
- *Xanthomonas fragariae* Kennedy & King.

(b) Za *Malus* Mill.:

Kad biljni materijal potječe iz zemlje u kojoj je rasprostranjen barem jedan od sljedećih štetnih organizama:

- Apple proliferation mycoplasma,
- Cherry rasp leaf virus (američki soj),

za testiranje se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori radi otkrivanja navedenih štetnih organizama.

Bez obzira na zemlju podrijetla biljnog materijala, za testiranje se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori za otkrivanje najmanje jednog od sljedećih štetnih organizama:

- Tobacco ringspot virus,
- Tomato ringspot virus,
- *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.

(c) Za *Prunus* L., po potrebi za sve vrste iz roda *Prunus*:

Kad biljni materijal potječe iz zemlje u kojoj je rasprostranjen barem jedan od sljedećih štetnih organizama:

- Apricot chlorotic leafroll mycoplasma;
- Cherry rasp leaf virus (američki soj);
- *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.) Young et al.,

za testiranje se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori radi otkrivanja navedenih štetnih organizama.

Bez obzira na zemlju podrijetla biljnog materijala, za testiranje se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori za otkrivanje najmanje jednog od sljedećih štetnih organizama:

- Little cherry pathogen (izvaneuropski izolati),
- Peach mosaik virus (američki soj),
- Peach phony rickettsia,
- Peach rosette mosaic virus,
- Peach rosette mycoplasma,
- Peach X-disease mycoplasma,
- Plum line pattern virus (američki soj),
- Plum pox virus,
- Tomato ringspot virus,
- *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye.

(d) Za *Cydonia* Mill. i *Pyrus* L., bez obzira na zemlju podrijetla biljnog materijala, za testiranje se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori za otkrivanje najmanje jednog od sljedećih štetnih organizama:

- *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.,
- Pear decline mycoplasma.

4. Biljni materijal, vizualno pregledan u skladu s točkom 2. ovoga odjeljka, na kojem su primijećeni znakovi zaraze štetnim organizmom, bit će predmet istraživanja uključujući prema potrebi i testiranja, da bi se što prije determinirao uzročnik.

Odjeljak III: Bilje *Vitis* L., osim plodova

1. Biljni materijal podvrgava se određenim terapijskim postupcima, koji su propisani u Tehničkim uputama FAO/IPGRI, a dostupni su u nadležnoj upravi.

2. Biljni materijal nakon terapijskih postupaka provedenih u skladu s točkom 1. ovoga odjeljka, u potpunosti podliježe postupku indeksiranja. Sav biljni materijal, uključujući i bilje za indeksiranje, čuva se u odobrenim objektima, u karantenskim uvjetima navedenim u Prilogu 1. Biljni materijal, namijenjen službeno odobrenom puštanju, čuva se u uvjetima koji ubrzavaju normalan ciklus vegetativnog rasta. Na njemu se obavlja vizualni pregled radi otkrivanja znakova nazočnosti štetnih organizama uključujući *Daktulosphaera vitifoliae* (Fitch) i sve štetne organizme navedene u Popisu I. i II., i to u odgovarajuće vrijeme, po njihovu prispjeću i kasnije tijekom postupaka indeksiranja.

3. Za namjene određene u točki 2. ovoga odjeljka biljni materijal indeksira se na štetne organizme (testiranjem i identificiranjem) sljedećim postupcima:

(a) Kad biljni materijal potječe iz zemlje u kojoj je potvrđen jedan od sljedećih štetnih organizama:

- bolest ajinashika,

testiranje se obavlja propisanom laboratorijskom metodom. Ako su rezultati negativni, biljni se materijal indeksira na sorti vinove loze Koshu i čuva na promatranju najmanje dva vegetacijska ciklusa;

- Grapevine stunt virus,

testiranje se obavlja na odgovarajućim biljkama indikatorima, uključujući sortu vinove loze Campbell Early i nadzor se provodi tijekom jedne godine;

- Summer mottle,

testiranje se obavlja na odgovarajućim biljkama indikatorima, uključujući sorte vinove loze Sideritis, Cabernet Franc i Mission.

(b) Bez obzira na zemlju podrijetla biljnog materijala, pri testiranju se koriste odgovarajuće laboratorijske metode i po potrebi biljke indikatori za otkrivanje najmanje jednog od sljedećih

štetnih organizama:

- Blueberry leaf mottle virus,
- Grapevine flavescence dorée MLO i druge žutice vinove loze,
- Peach rosette mosaic virus,
- Tobacco ringspot virus,
- Tomato ringspot virus („yellow vein« i drugi sojevi),
- Xylella fastidiosa (Well & Raju),
- Xylophilus ampelinus (Panagopoulos) Willems et al.

4. Biljni materijal, vizualno pregledan u skladu s točkom 2. ovoga odjeljka, na kojem su primijećeni znakovi bolesti, bit će predmet istraživanja uključujući prema potrebi i testiranja, da bi se što prije determinirao uzročnik.

Odjeljak IV: Bilje onih vrsta iz roda *Solanum* L. koje formiraju gomolje ili vriježe, ili njegovi križanci, namijenjeno sadnji

1. Biljni materijal podvrgava se određenim terapijskim postupcima, koji su propisani u Tehničkim uputama FAO/IPGRI, a dostupni su u nadležnoj upravi.

2. Biljni materijal nakon terapijskih postupaka provedenih u skladu s točkom 1. ovoga odjeljka, u potpunosti podliježe postupku indeksiranja. Sav biljni materijal, uključujući i bilje za indeksiranje, čuva se u odobrenim objektima, u karantenskim uvjetima navedenim u Prilogu 1. Biljni materijal namijenjen službeno odobrenom puštanju čuva se u uvjetima koji ubrzavaju normalan ciklus vegetativnog rasta. Na njemu se obavlja vizualni pregled radi otkrivanja znakova nazočnosti štetnih organizama uključujući i sve štetne organizme navedene u Popisu I. i II. i potato yellow vein disease, u odgovarajuće vrijeme, po njihovu prispjeću i kasnije tijekom postupaka indeksiranja.

3. Postupke indeksiranja navedene u točki 2. ovoga odjeljka treba obavljati prema tehničkim odredbama propisanim u točki 5. ovoga odjeljka da bi se otkrila prisutnost barem jednog od sljedećih štetnih organizama:

(a) Bakterije:

- *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. spp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.,
- *Ralstonia solanacearum* Smith/Yabuuchi et. al.

(b) Virusi i virusima slični organizmi:

- Andean potato latent virus,
- Potato black ringspot virus,
- Potato spindle tuber viroid,
- Potato yellowing alfamovirus,
- Potato virus T,
- Andean potato mottle virus,
- uobičajeni virusi krumpira A, M, S, V, X i Y (uključujući Y^o, Yⁿ, Y^c) i Potato leaf roll virus.

Kod sjemena krumpira, u botaničkom smislu, postupci indeksiranja obavljaju se da bi se otkrila prisutnost barem jedne od vrsta virusa i virusima sličnih organizama navedenih u točki 3. (b) alinejama 1. do 5.

4. Biljni materijal, vizualno pregledan u skladu s točkom 2. ovoga odjeljka, na kojem su primijećeni znakovi nazočnosti štetnih organizama, bit će predmet istraživanja uključujući prema potrebi i testiranja, da bi se što prije determinirao uzročnik primijećenih znakova nazočnosti.

5. Tehničke odredbe iz točke 3. ovoga odjeljka jesu:

(a) Bakterije

- kod gomolja krumpira testira se hilum svakog gomolja. Standardna veličina uzorka je 200 gomolja. Postupak se može primijeniti na uzorak manji od 200 gomolja;
- kod mladih presadnica i reznica uključujući i mikro-sadnice, testira se donji dio stabljike,

ako je potrebno i korijenje;

– pri testiranju novonastalih gomolja ili baza stabljika vrsta koje ne stvaraju gomolje preporučuje se jedan normalan ciklus vegetativnog razvoja nakon testiranja navedenog u točkama 1. i 2. ovoga odjeljka;

– za materijal naveden u 1. alineji ove podtočke metoda testiranja na *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. spp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. provodi se u skladu s Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje prstenaste truleži gomolja krumpira, koju prouzrokuje bakterija *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. spp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. (»Narodne novine«, br. 119/06). Ta se metoda može upotrijebiti i kod materijala navedenog u 2. alineji ove podtočke;

– za materijal naveden u 1. alineji ove podtočke, metoda testiranja na *Ralstonia solanacearum* Smith/Yabuuchi et al. provodi se u skladu s Pravilnikom o provođenju sustavnog istraživanja i mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća krumpira i rajčice, koju prouzrokuje bakterija *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. (»Narodne novine«, br. 119/06). Ta se metoda može upotrijebiti i kod materijala navedenog u 2. alineji ove podtočke.

(b) Virus i virusima slični organizmi, osim Potato spindle tuber viroida

– minimalno testiranje biljnog materijala (gomolja, mladih presadnica, reznica i mikro-sadnica) obuhvaća serološko testiranje koje se obavlja u vrijeme cvatnje ili blizu nje, za svaki štetan organizam koji je na posebnom popisu, s iznimkom potato spindle tuber viroida. Ako je serološki test negativan, slijedi biološko testiranje. Kod virusa uvijenosti lista krumpira obavljaju se dva serološka testiranja;

– minimalno testiranje sjemena u botaničkom smislu obavlja se serološkim testiranjem, a biološkim testiranjem, kada je serološko negativno. Preporučljivo je ponovno testiranje dijela negativnih uzoraka ili graničnih rezultata drugom metodom;

– serološka i biološka testiranja navedena u 1. i 2. alineji ove podtočke obavljaju se na bilju uzgojenom u rasadniku s kojih se uzorak uzima s najmanje dva mjesta od svake stabljike, uključujući mlade potpuno razvijene listove na vrhu svake stabljike i starije listove sa sredine stabljike; svaka se stabljika uzorkuje zbog moguće nesistemične zaraze. Prilikom serološkog testiranja listovi s više biljaka ne smiju se združivati, osim ako to nije opravdano kao metoda koja se upotrebljava; listovi sa svake stabljike mogu se združivati radi dobivanja uzorka sa svake biljke. Pri biološkom testiranju mogu se združivati uzorci od najviše pet biljaka, pri čemu se cijepa najmanje dvije biljke indikatora;

– odgovarajuće biljke indikatori korištene prilikom biološkog testiranja navedenog u 1. i 2. alineji ove podtočke, jesu one navedene u popisu Europske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO), ili druge službeno potvrđene biljke indikatori za koje je dokazano da otkrivaju zaraze virusom;

– samo materijal koji je bio neposredno testiran pušta se iz karantene. Gdje je bilo obavljeno indeksiranje okaca, puštaju se samo novonastali gomolji testiranih okaca. Gomolji se ne smiju puštati ako postoje poteškoće s nesistemičnom zarazom.

(c) Potato spindle tuber viroid

– o kojem se god materijalu radilo, biljke koje su rasle u stakleniku moraju se testirati, i to čim se dobro ukorijene, ali prije cvatnje i stvaranja cvjetnog polena. Testiranje klica, biljaka uzgojenih in vitro i mikro sadnica razumijeva se preliminarnim testiranjem;

– uzorci se moraju uzimati od potpuno rastvorenog listića s vrha svake test biljke;

– materijal namijenjen testiranju mora se uzgajati na temperaturama ne nižim od 18°C (najbolje je da su više od 20°C) i pri dnevnoj svjetlosti u trajanju od najmanje 16 sati;

– testiranje se provodi radioaktivno ili neradioaktivno obilježenim cDNA ili RNA-sondama, povratnim R-PAGE-om (bojanjem srebrom) ili RT-PCR-om;

– najviši stupanj spajanja za sonde i povratni R-PAGE jest 5. Korištenje tog ili višeg stupnja spajanja potrebno je potvrditi.

DIO B

Karantenske mjere za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete, navedene u Popisu II. i IV.

1. Službene karantenske mjere trebaju obuhvaćati i odgovarajući pregled ili testiranje na relevantne štetne organizme navedene u Popisu I. i II., i moraju se provoditi u skladu s posebnim fitosanitarnim zahtjevima propisanim za određene štetne organizme u Popisu IV. Kad se utvrđuje jesu li ispunjeni posebni fitosanitarni zahtjevi, kao karantenske mjere koriste se one metode koje su propisane Popisom IV., ili druge jednakovrijedne službeno odobrene mjere.
2. Bilje, biljni proizvodi i drugi nadzirani predmeti ne smiju biti, sukladno odredbi točke 1. ovoga dijela, zaraženi štetnim organizmima navedenim u Popisu I. i II.